

החוג לסוציולוגיה דו-חוגי

YaelK@wgalil.ac.il
advap@wgalil.ac.il

ראש החוג: פרופ' יעל קשת
רכזת החוג: אדוה פנטליס - 04-9015211

סגל המרצים:

YaelK@wgalil.ac.il	פרופ' יעל קשת
YuvalA@wgalil.ac.il	ד"ר יובל אשוש
IdoL@wgalil.ac.il	ד"ר עדו ליברמן
ShlomitM@wgalil.ac.il	ד"ר שלומית מנור
NohadA@wgalil.ac.il	ד"ר נוהאד עלי
anap@wgalil.ac.il	ד"ר אנה פרשיצקי
ZeevS@wgalil.ac.il	ד"ר זאב שביט

מתרגלים:

sahars@karev.org.il	שחאדה סחר
MaorA@wgalil.ac.il	אסולין מאור
AnnaD@wgalil.ac.il	דאוס אנה
denrosen2@gmail.com	רוזנברג דניס

סוציולוגיה היא לימוד וחקר החברה האנושית. הסוציולוגים עוסקים בלימוד שיטתי של פעילויות גומלין בין אנשים, בתופעות חברתיות ובתהליכים ומבנים חברתיים. הסוציולוגיה היא מדע בסיסי המשמש כתשתית לתחומי לימוד ומחקר רבים, כמו: ארגונים, משאבי אנוש, סוציולוגיה של הדת, סוציולוגיה של הרפואה, סוציולוגיה של המדע והטכנולוגיה ועוד. מראשיתה כמדע מודרני היתה הסוציולוגיה שלובה וקשורה בקשרים הדוקים עם האנתרופולוגיה. האנתרופולוגיה היא לימוד וחקר התרבות האנושית. האנתרופולוגים עוסקים בחקר תרבויות שונות. הלימוד והמחקר האנתרופולוגיים מאפשרים להכיר עושר של תרבויות, ולהבין טוב יותר את האופן שבו חברות, ארגונים וקבוצות פועלים. השילוב שאנו מציעים בחוג מאפשר לסטודנטים להתוודע למגוון התופעות החברתיות והאנושיות המאפיינות חברות אנושיות בצד קבלת כלים מעשיים ללימוד ומחקר והשתלבות בתחומי עבודה שונים הקשורים לאלה.

במסגרת הלימודים בחוג נחשפים הסטודנטים למגוון רחב של נושאים חברתיים. הלימודים מקנים לסטודנטים כלי חשיבה להבנת המציאות החברתית ולאיתור הגורמים המעצבים אותה. באמצעות כלי חשיבה אלו ילמדו הסטודנטים לנתח תהליכים חברתיים ולהעריך מקצועית וביקורתית את המציאות החברתית, במהלך הלימודים מושם דגש על חקר החברה המודרנית והפוסט-מודרנית בכלל ועל החברה הישראלית בפרט. במחלקה נלמדות תיאוריות סוציולוגיות הדנות בבעיות אוניברסליות וישראליות בולטות כגון: ריבוד חברתי, ארגונים, עיור, משפחה, הגירה, קונפליקטים חברתיים, היבטים חברתיים של הרפואה, זקנה, זהות חברתית. במהלך הלימודים לתואר ראשון בסוציולוגיה רוכשים הסטודנטים מיומנויות מחקריות המאפשרות להם להעריך ולבצע מחקרים באופן עצמאי.

הידע הסוציולוגי-אנתרופולוגי מספק השכלה בסיסית רחבה המאפשרת כניסה להתמחויות במגוון רחב של נושאים. בוגרי התואר שלנו מבינים טוב יותר את החברה בישראל ומקבלים מגוון רחב של כלים להשתלב בתחומי עבודה רבים ומגוונים. הידע הנרכש במהלך הלימודים הופך את הסטודנטים שלנו לאזרחים משכילים ומעורבים ותורמים יותר לחברה בישראל.

אנו מציעים לכם להצטרף אלינו למסע מרתק שיאפשר לכם להתפתח מבחינה אישית ולשפר את סיכויי קבלתכם למקצועות מרתקים בשוק העבודה הישראלי.

תנאי קבלה

- ממוצע בגרות 85 ומעלה
או זכאות לתעודת בגרות וציון פסיכומטרי 500 ומעלה
או סיום מכינה קדם אקדמית בממוצע 85 ומעלה
או סיום מכינה קדם אקדמית וציון פסיכומטרי 500 ומעלה
או תעודת סיום תיכון שקולה מחו"ל וציון פסיכומטרי 500 ומעלה
או קבלה באמצעות "אפיק מעבר" של האוניברסיטה הפתוחה : מועמדים שלמדו וסיימו בהצלחה ארבעה קורסים שונים של האוניברסיטה הפתוחה בהיקף נקודות כולל של 20 נקודות ומעלה בממוצע 80 ומעלה. מועמדים שעמדו בתנאים אלו לא יחוייבו בתעודת בגרות.
- בוגר ביה"ס ששפת ההוראה בו אינה עברית נדרש בבחינת יע"ל בציון 115
- בכל שלב לימודי על הסטודנטים לעמוד בדרישות הקדם הספציפיות, אם הוגדרו כאלו.
- סטודנטים הלומדים במכללה במסלול הרב תחומי סוציולוגיה וממוצע הציונים שלהם בסוף שנה א' 80 ומעלה בקורסי סוציולוגיה יכולים לעבור ללמוד בתוכנית הדו-חוגית בסוציולוגיה.

ועדת הקבלה שומרת לעצמה את הזכות לזמן את המועמדים לראיון אישי. ניסיון קודם בתחומים מקצועיים רלוונטיים עשוי לבוא בחשבון בשיקולי הקבלה.

תנאי מעבר

- בלימודי אנגלית נדרש הסטודנט לציון פטור עד סוף שנה ב' ללימודים.
- במקרים שבהם תלמיד לא מילא את חובותיו בשנה א' או ב', המעבר לשנת הלימודים הבאה יידון ע"י ועדת ההוראה.

תנאי סיום לזכאות לתואר

עמידה בהצלחה בדרישות של כל השיעורים הנלמדים. ציון עובר 60.

מבנה תכנית הלימודים

שנה א'

שם הקורס	נ"ז	הערות
מבוא לסוציולוגיה	5	
מבוא לסוציולוגיה תרגיל		
מבוא לאנתרופולוגיה חברתית	4	
מבוא לאנתרופולוגיה חברתית תרגיל		
מבוא לסטטיסטיקה ושימושי מחשב	5	
מבוא לסטטיסטיקה תרגיל		
שיטות מחקר א+ב	5	
שיטות מחקר תרגיל		
סה"כ	19	

שנה ב'

שם הקורס	נ"ז	הערות
החברה בישראל א+ב	5	
החברה בישראל תרגיל		
מבוא לפסיכולוגיה חברתית	2	
סטטיסטיקה למתקדמים ושימושי מחשב	2	
קורסי בחירה	8	
פרו סמינריון	4	
סה"כ	21	

שנה ג'

שם הקורס	נ"ז	הערות
תאוריות סוציולוגיות א+ב	4	
תאוריות אנתרופולוגיות	2	
קורסי בחירה	10	
סמינריון	4	
סה"כ	20	

סמינריונים

שם הקורס	נ"ז	הערות
דפוסי משפחה בישראל	4	
היבטים פוסט מודרניים בחברה הישראלית	4	
העיר הישראלית: קריאות סוציולוגיות-גיאוגרפיות	4	
הערבים בישראל: מגמות ושינויים	4	
זהויות הפרט בארגון, בפרופסיה, בקהילה ובחברה	4	
טיפול בבריאות ובגוף בחברה רבת תרבותית	4	
זהות ושייכות	4	
מקום, מקומיות והקולקטיב החברתי	4	

קורסי בחירה

שם הקורס	נ"ז	הערות
שיטות מחקר איכותניות	2	
אי-שיויון חברתי	2	
אכיפת חוק בחברות שסועות	2	
ארגונים, מוסדות וחברה אזרחית בחברות מוסלמיות	2	
אתניות בישראל - עבר והווה	2	
בין פסיכולוגיה לסוציולוגיה - תיאוריות של אישיות וזהות	2	
הערכת פרויקטים	2	
חברה אזרחית ומגזר שלישי: היבטים ארגוניים, חברתיים ופוליטיים	2	
מבוא לדמוגרפיה חברתית	2	
מבוא לפיתוח ארגוני	2	
מיון, הכוונה והערכה – איך אנשים מגיעים לעיסוקיהם	2	
מבוא לסוציולוגיה ארגונית א+ב	4	
סוציולוגיה של הסטייה	2	
סוציולוגיה של עבודה פרישה וזקנה	2	
רשתות וארגונים היררכיים	2	
שוק העבודה בחשיבה חברתית	2	
תיאוריות ארגוניות	2	

- המכללה האקדמית גליל מערבי שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים ללא הודעה מוקדמת בפרטים המופיעים בדפים אלו.
- פתיחת מסלול או קורס מותנית במספר הסטודנטים הנרשמים.

תיאורי קורסים

אי-שוויון חברתי

להרחיב את הנלמד בנושא מרכזי זה בקורס מבוא לסוציולוגיה. להקנות ללומדים ידע אודות הגישות המרכזיות, והבנה של צורות החשיבה העומדות מאחורי התיאוריה והמחקר הריבודים. להקנות ללומדים כלים בסיסיים לניתוח והבנה של סוגיות אי-שוויון שנתקלים בהן ביומיום.

אכיפת חוק בחברות שסועות

הכרה של מושגי יסוד באכיפה ואי אכיפת חוקים, חשיפה להתפתחויות בחברה הישראלית ודיון בהיבט הסוציולוגי והקרימינולוגי. הכרה מעמיקה עם השערים של החברה בישראל וייחודה, חשיפה לסוגיית אכיפה ואי אכיפת חוק ומגבלותיה בישראל ודיון באכיפת חוק במשטרים דמוקרטיים ולא דמוקרטיים.

ארגונים, מוסדות וחברה אזרחית בחברות מוסלמיות

במסגרת קורס זה נדון בהתפתחות ארגונים, מוסדות ומאפייני חברה אזרחית בחברות מוסלמיות. הקורס עוסק במאפיינים ארגוניים, בהתפתחות מוסדות אופייניים בדרכי התפתחותה, מגבלותיה וייחודה של חברה אזרחית במרחבי העולם המוסלמי ועומד על המתח שבין מודרנה ופרה מודרנה בהתפתחותם של אלה. מקרי המבחן המרכזיים יילקחו מחברות מוסלמיות מזרח תיכוניות בנות זמננו. הקורס משלב תחומי ידע שונים מתיאוריות על ארגונים ומיסוד הבירוקרטיה לעיסוק בצמיחתה ומיסודה של הכריזמה, סוציולוגיה של האסלאם ולימוד סוציו-היסטורי של התפתחותם של ארגונים ומוסדות ברחבי העולם המוסלמי.

אתניות בישראל - עבר והווה

הקורס נועד להעמיק את הידע הנרכש בקורס היסוד על החברה בישראל. ניתוח סוציולוגי והיסטורי של היחסים בין עדות יהודיות ובין יהודים לערבים בחברה בישראל. לימוד הבסיס המושגי המשותף לשני הנושאים - מושג האתניות והתיאוריות שנבנו סביבו.

בין פסיכולוגיה לסוציולוגיה - תיאוריות של אישיות וזהות

מראשית המאה העשרים "מתחרות" הפסיכולוגיה והסוציולוגיה בניסיון להסביר את ההתנהגות האנושית. שתי הדיסציפלינות הפיקו שלל מושגים ותיאוריות בעניין. מטרת הקורס הן : לבחון מושגי יסוד כגון : אישיות וזהות, לסרוק תיאוריות של אישיות ותיאוריות של זהות שצמחו במהלך השנים בפסיכולוגיה ובסוציולוגיה ולהבין את התיאוריות בהקשר ההיסטורי-חברתי שבו הן צמחו.

החברה בישראל א'+ב'

הקורס יעסוק באופנים שבהם החברה הישראלית מתמודדת (בהצלחה ולא-בהצלחה) עם ניגודים ומתחים שונים אשר מובנים בתוכה ועם תהליכי שינוי מהירים המתרחשים בה מראשיתה. מתוך כך, ניסיון להציב תמונה כוללת של החברה הישראלית בשנים האחרונות. לימוד של המציאות וההיסטוריה של החברה הישראלית באמצעות שימוש בכלי ניתוח מושגיים של המחשבה הסוציולוגית. בניית גוף של ידע - תשתית לקורסי המשך ממוקדים ומתמחים יותר על החברה הישראלית.

הערכת פרויקטים

הקורס עוסק בעקרונות החשיבה העיונית-תיאורטית בתחום הערכת פרויקטים ובלמוד עקרונות הביצוע של פרויקט הערכה מלא - החל משלב הגדרת שאלת ההערכה עבור דרך תכנון תוכנית הביצוע ואיסוף הנתונים וכלה בשלבי ניתוח הנתונים והפקת המשמעויות מהם. במסגרת הקורס נעסוק בהבחנה בין סוגי הערכות שונים, נגדיר מושגים תיאורטיים ויישומיים הקשורים בתהליך הערכה, נלמד על ההיבטים החברתיים הקשורים בביצוע תהליכי הערכה ונעסוק בתהליכי העבודה המרכיבים תהליך הערכה איכותי. בקורס זה נעסוק בפרויקטים באופן כללי תוך התמקדות בתחום הערכת הדרכה אשר הולך ומתפתח בעולם העסקי ובארגונים ציבוריים. קורס זה מיועד לכל בעל תפקיד בארגון אשר מבצע פרויקטים מסוגים ובהיקפים שונים אשר מעוניין להרחיב את השכלתו ואת יכולתו לבחון את הצלחתם של פרויקטים אלה.

חברה אזרחית ומגזר שלישי: היבטים ארגוניים, חברתיים ופוליטיים

קורס זה בוחן ארגוני חברה אזרחית ומגזר השלישי בישראל בתיאוריה ובמעשה. המסגרת המושגית של החברה האזרחית והמגזר השלישי זכתה וזוכה לתשומת לב רבה בשנים האחרונות בשיח האקדמי והציבורי. השינויים הדרמטיים שעוברים על מרבית החברות בעולם וירידת כוחה של מדינת הלאום בעיצוב סדר היום האזרחי מובילים כולם להתרחבות וחיוניותו של המרחב המתקיים בין המדינה לאזרח הפרטי. במהלך הקורס נתודע למרכיבים התיאורטיים של מונחים אלה ואף נלמד להבחין ביניהם. נתודע לארגונים שונים הפועלים במרחב זה ובסוגיות ארגוניות המתקשרות לעולם תוכן זה.

מבוא לאנתרופולוגיה חברתית

מטרות הקורס הם: להרחיב ידע לגבי חברות שונות בעולם, פשוטות ומודרניות, ולגבי קבוצות אוכלוסייה שונות בארץ. לפתח את יכולת הראייה וההבחנה בהתייחסות לתופעות חברתיות. לשחרר מגישה אתנוצנטרית במגע עם בני קבוצות חברתיות-תרבותיות שונות, כבסיס להבנה של מציאות המפגש החברתי בחברה הישראלית. להבין מושגים סוציולוגיים הקשורים לתרבות. לזהות את התרבות כגורם מעצב בהתנהגות החברתית, יחד עם הכרת גישות שונות בחקר התרבות. להכיר מחקרים שנערכו בחברות פשוטות ומודרניות.

מבוא לדמוגרפיה חברתית

הקורס יעסוק בלימוד המאפיינים הדמוגרפיים של החברה – גודל, מבנה וגידול אוכלוסין תוך תשומת לב לשלושת התהליכים המרכזיים הקובעים מאפיינים אלו: ילודה, תמותה והגירה. במהלך הקורס יוצגו מודלים בסיסיים, מדדים מקובלים, ומגמות עולמיות מרכזיות בתחומים אלו תוך מתן דגש על הבנת החברה הישראלית באמצעות מודלים אלו. הקורס יעניק לסטודנט יכולת הבנה של תהליכים דמוגרפיים תוך מתן פרשנות סוציולוגית לתהליכים אלו.

מבוא לסוציולוגיה ארגונית א'+ב'

לחשוף את הסטודנטים לפרספקטיבה הסוציולוגית של התבוננות בארגונים. להקנות להם ידע וכלים בסיסיים להבנת התופעה הארגונית בעולם המודרני על היבטיה השונים: היווצרותה, תפקידי הארגונים, סוגי ארגונים ועוד.

מבוא לפיתוח ארגוני

לחשוף את התלמידים לסוגיות הקשורות בפיתוח ושינוי ארגוני בסוגי ארגונים שונים - הן היבטים תאורטיים והן היבטים של טכניקות התערבות בארגון. אין מטרה של הכשרת יועץ ארגוני אלא הצגה של הסוגיות בכללות בנושא זה.

מבוא לסטטיסטיקה ושימושי מחשב

מטרת הקורס הינה הקניית הבנה בסיסית במושגי היסוד של הסטטיסטיקה ויישומם במחקר החברתי. הקורס נותן לסטודנט כלים נדרשים לקריאת מאמרים מקצועיים בתחומי המחקר החברתי והכנה לקריאת ביצוע תהליכים של ניתוח נתונים בסיסי. בסמסטר א' יעסוק הקורס במדדים השונים המרכיבים את הסטטיסטיקה התיאורית. בסמסטר ב' נתמקד בשיטות בסיסיות בהסקה סטטיסטית ונכיר שיטות לניתוח נתונים ולבדיקת השערות בשני המודלים המרכזיים במחקר החברתי: מודלים השוואתיים ומודלים של קשרים. במהלך הקורס ילמד הסטודנט ליישם מבחנים סטטיסטיים בהתאמה למערכי מחקר, השערות וסולמות מדידה של משתנים באמצעות תוכנת SPSS.

מבוא לסוציולוגיה א'+ב'

מדע הסוציולוגיה מתמקד בפעולות גומלין בין בני אדם, ועוסק בחקר שיטתי של החברה האנושית. הסוציולוגיה מהווה בסיס אקדמי לתחומים יישומיים רבים העוסקים בחברה וארגונים. מטרת הקורס היא להציג את הסוציולוגיה, שהוא תחום לימוד ומחקר אקדמי בסיסי. במהלך הקורס יכירו הסטודנטים פרספקטיבות תיאורטיות קלאסיות מרכזיות ומונחים סוציולוגיים וילמדו "לחשוב סוציולוגית".

מיון, הכוונה והערכה – איך אנשים מגיעים לעיסוקיהם

הכרות עם התפיסות והמודלים הבסיסיים של מיון, יעוץ בבחירת מקצוע, הכוונה והערכת עובדים. החל במודל של ניתוח תפקידים, מדידת אנשים, ובדיקת טיב ההתאמה ביניהם, לאחר מכן התפתחות השימוש במבחנים פסיכולוגיים לצורך מיון והכוונה: מושג הנטיות התעסוקתיות ודרכי מדידתם, שיקולי הדעת והפתרונות העומדים בפני המשתמשים במבחנים פסיכולוגיים, הן לצורכי מיון והן לצורכי ייעוץ והכוון, בין אם המדובר במכוני מיון וייעוץ, כעוסקים עצמאיים או כחלק מצוות אנשי משאבי אנוש בארגון גדול. כמו גם התפתחות תפקיד היעוץ בבחירת מקצוע, המסתמך על כישורים ונטיות.

סטטיסטיקה למתקדמים ושימושי מחשב

להקנות הבנה בסיסית של אופן החשיבה הסטטיסטית. במהלך הקורס רוכשים הסטודנטים כלים מעשיים בעיבוד נתונים סטטיסטיים מתקדמים, באמצעות תוכנת SPSS. בקורס זה ילמדו הסטודנטים ליישם מבחנים סטטיסטיים מתקדמים בהתאמה למערכי מחקר, השערות וסולמות מדידה של משתנים וכן ילמדו כיצד מפרשים ומציגים ממצאים סטטיסטיים.

סמינריון דפוסי משפחה בישראל

הקורס סוקר את הגישות התיאורטיות השונות בתחום המשפחה. במהלך הקורס יודגשו השינויים שחלו במוסד המשפחה בתחומים הבאים: מבנה, בחירת בני זוג, חלוקת תפקידים בין המינים, שלבים במחזור חיי משפחה, סגנונות משפחה והורות, משברים בחיי משפחה ועוד. לאור השינויים הרבים במבנה המשפחה בחברה בת ימינו יידונו בקורס שאלות הנוגעות במידת הרלוונטיות של ההגדרות הקלאסיות, המסורתיות של המשפחה לצד ההגדרות חדשות וליברליות יותר.

סוציולוגיה – התמחות בבריאות ורווחה

yaelk@wgalil.ac.il

ראש ההתמחות: פרופ' יעל קשת

החוג לסוציולוגיה מציעתכנית אקדמית המקנה תואר ראשון B.A. דו-חוגי בסוציולוגיה עם התמחות בבריאות ורווחה, בשילוב עם חוג אחר לבחירה. ארגוני בריאות ורווחה מהווים אחד ממוקדי התעסוקה המרכזיים והמבוקשים, נתפסים כנתיב תעסוקה מועדף, כדרך להשתלבות במקום עבודה מסודר וכאפיק לתיעול מצוינות אישית. סביבות עבודה אלו הן סביבות שוויוניות המאפשרות השתלבות של אוכלוסיות מגוונות. לאחר סיום הלימודים, בוגרים בעלי תואר B.A. בסוציולוגיה, בהתמחות בבריאות ורווחה, יוכלו להמשיך ללימודים מתקדמים בתחום וכן למצוא את דרכם המקצועית בטווח רחב של עיסוקים. התוכנית מיועדת גם למי שכבר השתלבו בארגוני בריאות ורווחה ועובדים בבתי חולים כלליים ולבריאות הנפש, בתי אבות, קופות חולים, שירותי סיעוד ועמותות שונות, מהם שכבר רכשו השכלה אחרת אך עדין ללא השכלה אקדמית. כך יתאפשר לעובדים אלו לקבל אופק תעסוקתי ולהעניק שירות מקצועי יותר ללקוחותיהם השונים. סוגיות הליבה בתכנית הן כשירות חברתית ותרבותית, מדיניות להתמודדות עם מתחים אתנו-לאומיים, סיעוד בחברה רב תרבותית, מאגרי מידע רפואי, רפואה אינטגרטיבית, גרונטולוגיה ופנאי בגיל השלישי ועוד. בתכנית נשים דגש על גורמים חברתיים המשפיעים על הבריאות והרווחה של א/נשים, כגון מצב סוציו-אקונומי ועוני, איכות הסביבה, סטיגמות, נטייה מינית, מתחים אתנו-לאומיים, הגירה ועוד. כן נכיר בתנאים הכלכליים והפוליטיים המייצרים אי צדק חברתי ואי-שוויון בבריאות. ההוראה בנושאים אלה הולכת ונעשית מרכזית ומקבלת דגש בינלאומי כאשר התפתחויות באפיגנטיקה ובמדעי המוח חושפות השפעות של הקשרים חברתיים על מחלות הנראות ביולוגיות לכאורה.

מבנה תכנית הלימודים:

שם הקורס	נ"ז
שנה א'	
מבוא לסוציולוגיה א+ב	5
מבוא לאנתרופולוגיה חברתית	4
קורס בחירה בבריאות ורווחה	2
מבוא לסטטיסטיקה ושימושי מחשב	5
שיטות מחקר א+ב	5
סה"כ	21
שנה ב'	
פרוסמינריון: סוציולוגיה של הרפואה	4
החברה בישראל א+ב	5
מבוא לפסיכולוגיה חברתית	2
קורסי בחירה בבריאות ורווחה	6
שיטות מחקר איכותניות	2
סטטיסטיקה למתקדמים ושימושי מחשב	2
סה"כ	21
שנה ג'	
תיאוריות סוציולוגיות א+ב	4
תיאוריות אנתרופולוגיות	2
סמינריון: טיפול בבריאות בחברה רב תרבותית (או אחר בנושא קרוב)	4
קורסי בחירה בבריאות ורווחה	8
סה"כ	18

- המכללה האקדמית גליל מערבי שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים ללא הודעה מוקדמת בפרטים המופיעים בדפים אלו.
- פתיחת מסלול או קורס מותנית במספר הסטודנטים הנרשמים.

תיאורי קורסים

בריאות וסיעוד בחברה רב-תרבותית

החברה הישראלית מאופיינת כחברה שסועה ורב-תרבותית המורכבת ממגזרים שונים, עולים ומהגרים שהגיעו ממדינות שונות בעולם. כתוצאה מכך עולה המודעות לחשיבות ההקשר התרבותי במסגרת תחומי הבריאות, הסיעוד והעבודה הסוציאלית. הקורס בוחן את השפעת מאפייני החברה הישראלית על הבריאות ומקצוע הסיעוד בישראל. המפגשים בין מטפלים ומטופלים מאוכלוסיות שונות, מושפעים מן הרקע התרבותי והחברתי המגוון שממנו הם באים. מטרתו של הקורס הן הכרות עם תיאוריות רב-תרבותיות ופיתוח מודעות לשונות תרבותיות ולהשפעתה על קבלת החלטות בתהליך ניהול הטיפול הסיעודי, וכן פיתוח היכולת לתכנן התערבות טיפולית וסיעודית איכותית מותאמת תרבותית. הקורס יעסוק בגישות טיפוליות המותאמות לקבוצות מיעוט מרכזיות בחברה הישראלית על-פי מאפיהן הייחודיים, כגון ערבים, חרדים, העולים מבריה"מ לשעבר ומאתיופיה, בהקשר של בריאות וסיעוד.

סוציולוגיה של הרפואה (פרו-סמינריון)

קורס זה מציע היכרות עם תחום הסוציולוגיה של הרפואה ומאפשר לסטודנטיות/ים התנסות מודרכת במחקר וכתיבה אקדמית. הסוציולוגיה של הרפואה היא תת-ענף של הסוציולוגיה הביקורתית, המתמקד בחקר עולם הרפואה והטיפול בבריאות. בחלקו הראשון של הקורס נעסוק בפיתוח חשיבה סוציולוגית ביקורתית בתחום הבריאות והרפואה. בנוסף לכך חלקו הראשון של הקורס מיועד להקנות לתלמידים ידע על מושגי יסוד בתחום הסוציולוגיה של הרפואה ולספק הבנה על הקשריו החברתיים והתרבותיים של הטיפול בבריאות. נתמקד במספר גישות וסוגיות מרכזיות בשדה הסוציולוגיה של הרפואה. מרבית מקרי המבחן בהם נעסוק יידונו בהקשר הישראלי. במסגרת זו תתוודעו לתפקידם החשוב של גורמים חברתיים בתחום הבריאות והרפואה, תכירו מושגי בריאות וחולי והבדלים בין גישות שונות לחקר הרפואה, תפתחו חשיבה ביקורתית לפערים במדדי בריאות בין קבוצות חברתיות

ותרבותיות שונות בישראל. חלקו השני של הקורס יוקדש ללמידה בהדרכה אישית – ומטרתו לאפשר לערוך התנסות ראשונית באיסוף מאמרים אקדמיים, בכתיבת סקירת ספרות ובעריכת ראיון עומק במסגרת מחקר איכותני.

להזדקן בישראל – סוגיות בזיקנה בחברה רב תרבותית

העלייה בתוחלת החיים ובשיעור הזקנים באוכלוסייה, שינתה את המציאות הדמוגרפית בעולם המערבי בכלל ובישראל בפרט, כך שמספר הזקנים בישראל הולך וגדל בכל שנה והופך להיות פלח אוכלוסייה משמעותי ביותר. אוכלוסיית הזקנים בישראל מגוונת ורב תרבותית ובעלת מאפיינים ייחודיים. גידול במספר הקשישים מצריך שינוי מדיניות, העלאת המודעות וכמובן מעלה את הצורך בשירותים פורמאליים, ציבוריים, מוסדיים וקהילתיים רבים. במהלך הקורס יידונו התיאוריות המרכזיות בחקר הזיקנה, וסוגיות נוספות כגון גילנות, הקשר בין בדידות לבין מצב בריאותי לעת זיקנה, הבדלים אתניים ותרבותיים, זיקנה בחברה הערבית, הטיפול בזקן בבית ובדיוור מוגן ועוד. מטרת הקורס הינה לחשוף את הסטודנטים למכלול ההיבטים הקשורים באוכלוסייה המבוגרת והקשישה בישראל.

סמינריון טיפול בבריאות ובגוף בחברה רב תרבותית

מגמות כמו גלובליזציה וריבוי אפשרויות לטיפול בבריאות ובגוף, הקצנה קפיטליסטית, דעיכת גישות פטרנליסטיות והדגשת האוטונומיה של החולה, משפיעות על אופני הטיפול בבריאות ובגוף. מטרת הקורס הן להדריך את הסטודנטים/ות בעריכת מחקר איכותני, שיבחן התנסויות של פציינטים טיפול בבריאותם, תוך תשומת-לב ליחסי-כוח, החלשה והעצמה. הסטודנטים/ות יבחנו האם אנשים במצבי חולי וחולשה חשים וחווים שארגוני הבריאות הקונבנציונאליים תורמים לחיזוקם והעצמתם ומדוע פציינטים נוטים להשתמש באלטרנטיבות לטיפול בבריאותם ובעת היותם במצבי משבר. בסמינריון יושם דגש על חקר חברה רב-תרבותית.

מידע רפואי דרך האינטרנט

בקורס זה נכיר מגוון מערכות מידע רפואי ממוחשבות, אליהן ניתן להגיע דרך האינטרנט. הקורס יחל בהיכרות עם מושגי יסוד בביו-רפואה. לאחר מכן יילמדו עקרונות חיפוש המידע המקצועי, ודרכי חיפוש במאגרי מידע מקצועיים ואקדמיים בתחומי הרפואה. בקורס ילמדו הסטודנטים להשתמש במאגרי המידע ולהעריך את טיב המידע. במהלך הקורס נלמד עקרונות כלליים של רפואה-מבוססת-ראיות – Evidence Based Medicine (EBM) ודרכים מקובלות להערכת מידע בנושאי בריאות ורווחה ומקורותיו. הקורס יכלול רכישת ותרגול מיומנויות בכיתת מחשבים.

סמינריון דפוסי משפחה בישראל

הקורס סוקר את הגישות התיאורטיות השונות בתחום המשפחה. במהלך הקורס יודגשו השינויים שחלו במוסד המשפחה בתחומים הבאים: מבנה, בחירת בני זוג, חלוקת תפקידים בין המינים, שלבים במחזור חיי משפחה, סגנונות משפחה והורות, משברים בחיי משפחה ועוד. לאור השינויים הרבים במבנה המשפחה בחברה בת ימינו יידונו בקורס שאלות הנוגעות במידת הרלוונטיות של ההגדרות הקלאסיות, המסורתיות של המשפחה לצד ההגדרות חדשות וליבראליות יותר.

בין פסיכולוגיה לסוציולוגיה - תיאוריות של אישיות וזהות

מראשית המאה העשרים "מתחרות" הפסיכולוגיה והסוציולוגיה בניסיון להסביר את ההתנהגות האנושית. שתי הדיסציפלינות הפיקו שלל מושגים ותיאוריות בעניין. מטרת הקורס הן: לבחון מושגי יסוד כגון: אישיות וזהות; לסרוק תיאוריות של אישיות ותיאוריות של זהות שצמחו במהלך השנים בפסיכולוגיה ובסוציולוגיה; ולהבין את התיאוריות בהקשר ההיסטורי-חברתי שבו הן צמחו.

סוציולוגיה של הגוף

הסוציולוגיה של הגוף נחשב לאחד מתחומי המחקר המתפתח במהירות בעשור האחרון ומהווה את אחד מהנושאים העיקריים בתיאוריה ובתרבות בשנים האחרונות, בהיותו עוסק בגופניות ובהות גופנית. סוגיית הגוף, צובעת היום חלק גדול מהדיון במדעי החברה והרוח. השאלה מהו באמת הגוף, ומהי המשמעות החברתית, תרבותית והיסטורית של הגוף (וכיצד משמעות זו עצבה את היחסים בין סובייקטים) הפכה לשאלה אשר דיסציפלינות שונות כגון סוציולוגיה, פילוסופיה, פסיכולוגיה, היסטוריה או לימודי תרבות ואמנות מוצאות בה עניין. קורס זה יידון בסוגיות השונות הנוגעות לגוף, למגדר ולזהות ויחשוף את הסטודנטים לשאלות המתעוררות בעקבות מיקומו של הגוף בקידמת הבמה בחברה בת ימינו.

סוציולוגיה של עבודה פרישה וזקנה

הקורס בוחן את המשמעות הסוציולוגית של סוגיות שונות כגון עבודה, אבטלה, פנאי, פרישה וזקנה עבור החברה בכלל ועבור היחיד, בחברה המסורתית והמודרנית. הספרות מתייחסת לשינויים ולתמורות שחלו בתופעות אלה במהלך ההיסטוריה. במהלך הקורס נבחן כיצד הפכה העבודה להיות מרכזית בחיינו ולחלק בלתי נפרד ממארג חברתי בתחומי חיים שונים ומהן ההשלכות של היעדר עבודה בתקופות חיים שונות. בנוסף יבחן הקשר בין פרישה משוק העבודה וזקנה ומה משמעות הפנאי בתקופות חיים זו.

מזון למחשבה: תזונה, פוליטיקה ואוכל ישראלי

הקשר בין תזונה לבריאות ובוודאי בין תזונה לקויה למחלות הובהר היטב במחקרים רבים. בשנים האחרונות אנו עדים למהפכת האוכל הבריאה ששותפים לה לא רק הממסד הרפואי למוסדותיו וזרועותיו השונים אלא גם יצרני המזון ובכללם מה שהתרגלנו לקרוא יצרני המזון המהיר. אך השאלה מה נאכל ואיך נאכל אינה קשורה אך ורק לבלוטות הטעם שלנו. המזון שעולה על שולחנו, כמו זה שלא עולה עליו, הבחירות שלנו בשוק או בסופרמרקט, העדפת מקומות הקניה שלנו, כל אלה מעוצבים במידה רבה מתרבותנו, השתייכותנו האתנית, מעמדנו הכלכלי ומשתנים רבים נוספים. בקורס זה נטפל לא רק בבעיית השרידות וחלוקת המזון הלא שוויונית בעולם כולו אלא גם במשמעויות החברתיות-כלכליות וסביבתיות הקשורות באוכל אותו אנו אוכלים. בחלקו הראשון של הקורס נסקור את המהפכות המרכזיות שעבר האוכל. בחלקו השני נדון במשמעויות התרבותיות, חברתיות ופוליטיות של האוכל. חלקו האחרון של הקורס נוגע בסוגית המזון הישראלי ובתופעות עכשוויות הקשורות בתמורות בייצור, שיווק וצריכת אוכל בחברה הישראלית.

אידיאולוגיות של רווחה חברתית

מהי אחריותה של מדינה לאיכות חייהם של אזרחיה, מהן צורות התערבותה בבעיות חברתיות, ומהי "מידת נדיבותה" כלפי קבוצות אוכלוסייה חלשות, הן שאלות שהתשובות להן משתנות בין מדינה למדינה ונקבעות בין היתר על פי ערכים תרבותיים ואידיאולוגיות חברתיות-כלכליות. קורס זה בא להעשיר את היכרותם של הסטודנטים עם האידיאולוגיות המרכזיות של רווחה חברתית כפי שהן באות לידי ביטוי בעולם ובישראל כיום. הקורס יעסוק באידיאולוגיות הבאות: הליברליזם הקלאסי, קפיטליזם וניאו-ליברליזם, סוציאליזם וקומוניזם, סוציאל-דמוקרטיה וסביבתיות, כל אחת ומוקדיה הרעיוניים לרווחה חברתית.